

Niet te strak en veel ronde vormen

interview met Gerard Jol en Michiel van der Vaart

Golfarchitect Gerard Jol (61 jaar) is zo'n beetje de nestor van de golfarchitecten die op dit moment de dienst uitmaken. Jol is erg actief en nog lang niet van plan aan de zijlijn te gaan staan. Hij is opgeleid als landschapsarchitect BNT en heeft 22 jaar gewerkt voor de overheid. Zijn part-time werk voor de golfwereld werd zo druk dat hij besloot in 1990 als zelfstandig gevestigd golfarchitect verder te gaan. Gerard Jol begon met golfarchitectuur in de zeventiger jaren. Hij was destijds als landschapsarchitect betrokken bij de aanleg van recreatiegebied Spaarnwoude. De golfbaan die daar aangelegd werd, was in concept getekend door een Britse golfarchitect. Aan de hand van die schets moest Jol toezien op de bouw van de golfbaan. Dat viel niet echt mee en Jol besloot zich te gaan toeleggen op de bouw van golfbanen. Inmiddels beslaat de lijst van projecten die hij gemaakt of gerenoveerd heeft twee a-4tjes. Daarbij ook projecten in het buitenland tot zelfs in Ghana. Twee tot de verbeelding sprekende projecten in Nederland zijn Houtrak bij Halfweg en Amelisweerd bij Utrecht.

Auteur: Marlies van Iersel

SPECIAL
golfbaanarchitecten

Persoonlijk assistent

Jol heeft onlangs Michiel van der Vaart in dienst genomen als zijn assistent. Van der Vaart is afgestudeerd aan Hogeschool Larenstein, afdeling tuin- en landschapsarchitectuur. Hij begon zijn loopbaan bij MTD in Den Bosch (voorheen Buys en van der Vliet, tuin- en landschapsarchitecten), waar hij 2,5 jaar werkte met veel plezier.

Michiel kwam in 2002 in contact met Jol en deed een stage. Na een presentatie op Bergvliet, een baan in aanleg bij Teteringen werd hij gevraagd om in vaste dienst te komen. Hij heeft een persoonlijke verhouding opgebouwd met Jol die hij typeert als een meester-gezel verhouding.

Stijlkenmerken van Jol

Waaraan kun je een baan van Jol herkennen? Een baan van Jol moet ogen alsof hij er altijd al heeft gelegen. Gerard Jol haalt zijn inspiratie uit de oude Schotse linksbanen bij de zee. Hij is een bewonderaar van Britse landschapsarchitecten als Zocher en Springer. "Een golfbaan moet niet te

strak zijn, maar veel ronde vormen hebben. Een golfer moet de natuur kunnen beleven, terwijl hij zijn spel speelt." Jol, die ook golft, (handicap tien, lid van de Amsterdamse) wil bereiken dat een speler bij iedere hole een andere beleving heeft. Bij de eerste hole staan die bomen, bij hole twee ligt die vijver waar je maar moeilijk omheen kunt spelen, enzovoort. Een baan moet volgens Jol ook weer niet te snel te moeilijk worden.

De spelers moeten even kunnen wennen en hun vorm van de dag aanvoelen.

"Maar in principe is een baan gebouwd voor de grootste gemene deler. Iedereen moet er op vooruit kunnen. Een championshipcourse is niet interessant voor de huis- tuin- en keukenspeler. Als je een baan bouwt, moet je wel weten wat een topspeler nodig heeft. Een van de eisen die Jol stelde aan zijn assistent was dat die een lage handicap had," aldus Michiel van der Vaart, lid van Golfclub De Schoot en handicap 10.

De Dorpswaard in Kerkdriel

De Dorpswaard in Kerkdriel is één van de paradepaardjes van Jol. De baan ligt op de uiterwaarden van de Maas boven Den Bosch. Het bijzondere aan deze baan is dat hij bij hoog water van de Maas overstroomt. In 2002 is dat weer gebeurd rond Kerstmis. Het bijzondere is dat de greens en tees meteen weer droog zijn, als het water weggetrokken is. Het slib dat de rivier achterlaat zorgt ervoor dat de fairways te rijk worden. De greenkeeper van De Dorpswaard moet extra bezanden. De rivier laat ook allerlei rommel achter als ze wegtrekt.

De natuurbeleving op deze baan is heel speciaal. Bovendien is de baan een voorbeeld van economisch grondgebruik. Nu er steeds minder boerenland nodig is, is een golfbaan een goed alternatief op deze plek.

“ Geef het volk brood en spelen! ”

“ Er zal altijd vraag blijven naar goede golfbanen. Misschien moeten we niet meer teveel dure banen maken. We worden op het moment geconfronteerd met een teruggang in de economie. Maar mensen die eenmaal hun zinnen hebben gezet op golf, willen niet graag afscheid nemen van het spel. Dus zorgen wij ervoor dat er genoeg niet al te dure banen bijkomen. Brood en spelen. ”

Samenwerking met greenkeepers.

“ Een goede greenkeeper is een vakman die het product van de andere vakman, de architect, zorgvuldig verzorgt en tot ontwikkeling brengt. Hij moet inzicht hebben in de bedoelingen van de golfarchitect. Hij moet gevoel voor de natuur hebben en voor wat esthetisch is en hij moet dit gevoel op zijn collega's kunnen overbrengen. Als er renovaties op de baan aan de orde zijn moet de ideale greenkeeper zijn bestuur erop wijzen dat hij het werk graag samen met een architect doet. Vanuit die samenwerking tussen de twee disciplines ontstaat het beste resultaat en worden ook de financiële consequenties in beeld gebracht. De uitvoeringskosten zijn altijd een veelvoud van de voorbereidingskosten. Fouten bij de uitvoering zijn erg duur. “ Doe het zelf ” renovatie van greenkeepers en baancommissarissen is meestal duurder en naar de leden toe kwetsbaar en in feite onverantwoord. Hoe lang zit die baancommissaris er nog

en krijgt de greenkeeper geen andere baan? Inmiddels is het ontwerp van de baan door amateurs wel volledig aangetast en de schuldigen zijn weg. Maar een architect verbindt zijn naam aan de baan en hij kan vanuit een grote expertise het werk ontwerpen en begeleiden. Je kunt ook zien dat het imago van de greenkeeper verandert. Vroeger was hij een uitvoerder van de wensen van het bestuur en de architect, nu is hij een partner geworden, die zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en overlegt met andere partners. ” “ Ik wil een greenkeeper apart noemen, zonder de andere tekort te doen. Wim van den Bosch, head-greenkeeper van De Schoot in Sint-Oedenrode is voor mij een voorbeeld van de ideale greenkeeper. Hij heeft jarenlang in zijn eentje een negen holes baan bijgehouden. En het gras lag er altijd piekfijn bij. ”

SPECIAL
golfbaanarchitecten